

Salut/Institut Català de la Salut/ Direcció de Cures	Procediment de recollida de mostres per frotis nasal per a la determinació de PCR de la COVID-19	ICS_INF_PIFN_P_001 Data de revisió: 11/2022 Versió: .05
---	---	---

Títol del document:	Procediment de recollida de mostres per frotis nasal per al diagnòstic de COVID-19
Tipus de document:	Procediment
Elaborat per:	Direcció de Cures – Institut Català de la Salut
Codi del document:	

Gestió d'aprovació i de modificacions

Número de versió	Data de realització	Data de revisió/ modificació	Validació per	Data de la propera revisió
Versió núm. 01	09/2020		Direcció de Cures	09/2022
Versió núm. 02		09/2020	Direcció de Cures	09/2022
Versió núm. 03		10/2020	Direcció de Cures	10/2022
Versió núm. 04		10/2020	Direcció de Cures	10/2022
Versió núm. 05		11/2020	Direcció de Cures	11/2022

Llicència

Alguns drets reservats © 2020, Generalitat de Catalunya. Institut Català de la Salut

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No Comercial Sense Obres Derivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a la [pàgina web de Creative Commons](#).

Edició: Gabinet de Comunicació. Direcció de Comunicació i Responsabilitat Social Corporativa. Institut Català de la Salut

1. Descripció

- Procediment mitjançant el qual es realitza la recollida d'una mostra biològica en una localització faríngia, amb un abordatge nasal.

2. Objectiu

- Proporcionar els coneixements necessaris per procedir a la recollida de mostres, mitjançant un frotis nasal, de la manera correcta.
- Obtenir la mostra en les millors condicions possibles per a la determinació de PCR de la COVID-19 per frotis nasal.

3. Abast

- Tot professional que hagi de procedir a la recollida de mostres mitjançant el frotis nasal.

4. Recursos materials

- Preparat de base alcohòlica per a la higiene de mans
- Guants de nitril o làtex sense pols, d'un sol ús
- Mascareta FFP2
- Ulleres integrals ó pantalla facial
- Bata impermeable / resistent a la penetració de líquids
- Barret d'un sol ús (opcional)
- Equip de frotis PCR COVID: Escovilló nasal, tub amb medi líquid apte per al transport de virus, contenidor absorbent i/o doble bossa de plàstic i contenidor rígid de transport.
- Petició d'analítica amb etiqueta identificativa de la persona
- Contenidor del grup III i bossa de residus del grup II.

Escovilló de frotis nasal PCR

5. Procediment

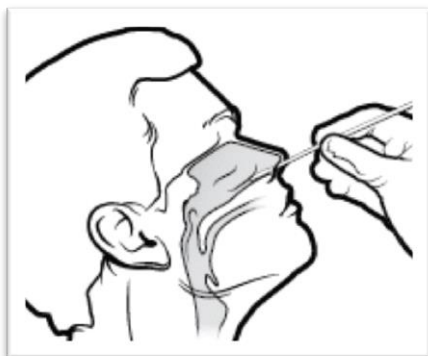
Recomanacions generals

- Realitzar la tècnica en un espai ben ventilat.
- Presentar-se, dient el nom i la categoria professional.
- Informar la persona i/o família del procediment i la seva finalitat.
- Explicar a la persona les molèsties que li pot ocasionar: picor nasal, molèsties nasals, epistaxi lleu, tos, esternuts, etc.
- Acomodar la persona i respectar la seva intimitat en tot moment.
- Verificar el nom de la persona a qui es procedirà a fer la tècnica
- Verificar les indicacions del procediment prescrit.
- Preparar el material necessari.
- Seguir les mesures generals d'asèpsia.
- Seguir les indicacions d'aïllament per evitar la transmissió per gotes i per contacte.
- Realitzar el procediment segons els protocols establerts.
- Recollir el material utilitzat i rebutjar els residus als contenidors específics.
- Enregistrar el procediment i les incidències a la història clínica d'atenció primària (ECAP).

Tècnica

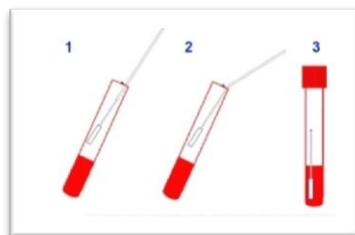
- Identificar el tub i la petició amb l'etiqueta corresponent abans de procedir a la recollida de la mostra.
- En cas que realitzi la tècnica un professional sol, cal deixar la doble bossa preparada, oberta, per poder dipositar el tub amb l'escovilló.
- Realitzar la higiene de mans
- Posar-se la bata impermeable / resistent a la penetració de líquids
- Posar-se la mascareta FFP2
- Posar-se les ulleres integrals o pantalla facial
- Posar-se el barret d'un sol ús (opcional)
- Posar-se els guants de nitril o làtex sense pols, d'un sol ús, cobrint els punys de la bata.
- Col·locar la persona asseguda, o immobilitzada per un adult si es tracta d'un infant, i amb el cap amb lleugera hiperextensió.
- Col·locar-nos al costat de la persona. Mai al davant.
- Indicar al pacient que si té ganes de tossir o esternudar s'ha de col·locar la mascareta i tossir/esternudar sobre el seu colze cap al cantó contrari al professional.

Frotis nasal

Imatges de Centers of Disease Health and Human Services

- ✓ Inserir l'escovilló a la fossa nasal fins a trobar un topall.
 - ✓ L'escovilló s'ha de mantenir 5 segons en contacte fent un rastreig i, després, s'han de fer moviments circulars durant 5 segons més.
 - ✓ S'ha de retirar lentament l'escovilló mentre es gira i es repeteix la tècnica a l'altra fossa nasal, amb el mateix escovilló.
- ✓ L'escovilló s'introdueix immediatament en el mateix tub estèril que conté 2-3 ml de medi de transport viral.

- ✓ Col·locar el tub en un contenidor individual absorbent que subjecta un altre professional que no ha tocat la persona/en una doble bossa de plàstic que s'ha deixat oberta i preparada abans de tocar la persona per llençar-hi el tub o que subjecta un altre professional que no ha tocat la persona. (Cal verificar les condicions d'enviament al laboratori de referència.)
- ✓ Col·locar-ho al contenidor rígid de transport.
- ✓ Retirar els guants, la bata, el barret (si es porta), les ulleres i la mascareta FFP2, per aquest ordre. Entre pas i pas de la retirada dels EPI, sempre cal fer higiene de mans amb un preparat de base alcohòlica.
- ✓ En cas de concatenació de tècniques de frotis nasals a diferents persones de forma consecutiva, es poden conservar els EPI (a excepció dels guants, fent una higiene de mans entre la retirada i la col·locació dels següents)
- ✓ Desestimar tot el material, excepte el que sigui reutilitzable, en la bossa de residus del grup II. En el cas d'haver-hi residus i EPI tacats amb secrecions pulmonars de possibles pacients COVID-19, cal rebutjar-los als contenidors del grup III.
- ✓ Fer higiene de mans.
- ✓ La mostra ha de conservar-se a la nevera a 4 °C fins a la recollida per transportar-la als laboratoris homologats.
- ✓ La mostra ha de ser transportada en un envàs triple: un recipient primari estanc, un segon embalatge secundari estanc i un tercer embalatge exterior rígid. (Cal verificar les condicions d'enviament al laboratori de referència.)

<https://youtu.be/d-Zham6FTk>

Salut/Institut Català de la Salut/ Direcció de Cures	Procediment de recollida de mostres per frotis nasal per a la determinació de PCR de la COVID-19	ICS_INF_PIFN_P_001 Data de revisió: 11/2022 Versió: .05
---	---	---

Observacions

- En el cas de determinacions de PCR massives i, només excepcionalment en aquest cas, es podran utilitzar guants dobles i fer el canvi dels guants exteriors entre pacient i pacient, i una higiene dels guants interiors amb un preparat de base alcohòlica (PBA).
- Els guants interiors s'hauran de canviar, com a màxim, cada 15 minuts. Per aquesta opció es faran servir, exclusivament, guants de nitril.

6. Responsables d'execució

- Professional que hagi de procedir a la recollida de mostra per frotis nasal

7. Documents relacionats

- https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Manejo_pediatria_ap.pdf
- https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCov-China/documentos/Manejo_pediatria_ap.pdf
- Procediment d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS.COV-2 de 9 de maig de 2020.
- Protocol de presa de mostres respiratòries de vies altes per al diagnòstic de virus respiratori. Hospital Universitari Vall d'Hebron. Abril de 2020.
- <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/lab/guidelines-clinical-specimens.html>

8. Autoria

- Gemma Calvet . Gestora de projectes d'Infermeria de la Direcció de Cures de l'Institut Català de la Salut.
- Ana Ríos. Adjunta a la Direcció d'Atenció Primària de la Direcció de Cures de l'Institut Català de la Salut.
- M. Antonia Llopis, Responsable Corporativa de Laboratoris Clínics de la Direcció d'Hospitals de l'ICS.

Revisors

- Mar Isnard. Responsable de l'Àrea d'Infermeria i Continuitat Assistencial. DAP Metropolitana Nord.
- Dolors Domènech. Infermera referent de Medicina Preventiva. Hospital Universitari Dr. Josep Trueta de Girona
- Laia Castellà. Infermera de control d'infecció. Hospital Universitari Germans Trias i Pujol.
- Jordi Pujades. Tècnic de Medi ambient. Centre Corporatiu
- Mari France Domènech. Infermera de Vigilància i Control de la Infecció. Hospital Universitari Verge de la Cinta de Tortosa.
- Blanca Funollet. Infermera. Servei d'Atenció Integrada Especialitzada Esquerra. Gerència Territorial de Barcelona.

Salut/Institut Català de la Salut/ Direcció de Cures	Procediment de recollida de mostres per frotis nasal per a la determinació de PCR de la COVID-19	ICS_INF_PIFN_P_001 Data de revisió: 11/2022 Versió: .05
---	---	---

- Anna Marchal. Infermera. SAP Barcelonès Nord i Maresme. Gerència Territorial Metropolitana Nord.
- Yolanda Banacloy. Infermera clínica territorial. DAP Girona.
- Natalia Mingorance. Infermera clínica territorial. SAP Baix Llobregat Centre. Gerència Territorial Costa de Ponent.
- Raquel Nieto. Infermera clínica territorial. SAP Alt Penedès Garraf- Llobregat Nord. Gerència Territorial Costa de Ponent.
- Enriqueta Borràs. Responsable de l'Àrea d'Infermeria. Gerència Territorial de Barcelona.
- Montse Canet. Responsable de Processos i Continuitat d'AP. DAP Girona.

9. Annexos

- Annex 1. Recollida de mostres per frotis nasal per a la determinació de PCR de la COVID-19